

Dosarul nr. 3ra-964/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. O. Melniciuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Simciuc, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

DECIZIE

5 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Luiza Gafton
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Iurs”,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea
cu răspundere limitată „Iurs” împotriva Societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău”
cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 17 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost admis apelul declarat de către Societatea pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, a
fost casată integral hotărârea din 14 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Rîșcani și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii,

c o n s t a t ă:

La data de 22 august 2016 SRL „Iurs” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SA „Apă-Canal” cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 06 iunie 2016, în
adresa sa a parvenit factura fiscală nr. CZ 0979423, conform căreia urma să achite
până la data de 15 iunie 2016 pentru serviciile de preepurarea apelor uzate suma de
1811 lei.

A menționat că, la data de 07 iunie 2016, prin cererea nr. 29, a solicitat
eliberarea informației cu privire la proveniența datoriei debitoare de 1811 lei și
anularea facturii enunțate, iar la data de 17 iunie 2016 pârâta a expediat în adresa sa
răspunsul la solicitare însoțit de copia procesului-verbal nr. 1 din 11 mai 2016, copia
scrisorii nr. 1290/7043 din 13 mai 2016 și copia prescripției nr. 1200/7520 din 24
mai 2016.

A susținut că, din scrisoarea pârâtei și din anexele la ea rezultă că, atât anterior,
cât și la moment aceasta a evitat să-i expedieze rezultatele analizei de laborator a
apei uzate prelevate la data de 11 mai 2016.

A afirmat că, nu este de acord cu procesul-verbal nr. 1 din 11 mai 2016, deoarece acesta a fost întocmit cu încălcarea actelor normative în vigoare și a contractului nr. 8-554-33 din 11 decembrie 2006 privind livrarea apei și recepționarea apelor uzate în canalizarea municipală, încheiat între SA „Apă-Canal Chișinău” și SRL „Iurs”.

A relevat că, conform pct. 7 al contractului menționat, persoana responsabilă în orice relații cu SA „Apă-Canal Chișinău” cu dreptul de a semna actele întocmite de reprezentanții acesteia a fost numit Iurie Scutari și drept rezultat, orice acțiune care ar avea tangență cu drepturile și obligațiunile agentului economic SRL „Iurs” urmează a fi efectuată cu înștiințarea prealabilă și nemijlocită a persoanei responsabile, adică a lui Iurie Scutari.

A invocat că, privitor la pretinsa prelevare a probei din 11 mai 2016, Iurie Scutari nu a fost înștiințat nici într-un mod și SA „Apă-Canal Chișinău” nu are nici o dovadă în acest sens, iar mențiunea în procesul verbal contestat precum că, reprezentantul agentului economic a refuzat să semneze, nu corespunde adevărului și nu este confirmat de nici un martor.

A mai invocat că, nimeni nu poate confirma faptul dacă reprezentanții SA „Apă-Canal Chișinău” în genere au fost în acea perioadă la imobilul din str. Bucuriei, 1/6, mun. Chișinău.

A declarat că, procesul-verbal nr. 1 din 11 mai 2016 conține un șir de lacune, nereguli și ilegalități și, anume, nu este indicată modalitatea prelevării probei, nu este indicat dacă a fost sigilată proba și locul sigilării ei, nu este indicat locul precis de unde a fost prelevată această probă, nu este indicată modalitatea conservării probei, nu sunt indicate codul probei, timpul predării probei și alte circumstanțe importante pentru excluderea oricăror dubii că a fost prelevată o probă și aceasta nu a suferit schimbări din locul și momentul prelevării și pînă la locul și momentul predării acesteia.

A invocat că, din procesul-verbal contestat nu rezultă nici ordinul de împuternicire a reprezentanților SA „Apă-Canal Chișinău”.

A menționat că, în acest mod a fost încălcat în mod flagrant dreptul agentului economic de a preleva o probă paralelă și de a o verifica într-un laborator independent, iar ilegalitățile admise duc inevitabil la nulitatea actului contestat și a actelor întocmite ulterior în baza acestui act.

A susținut că, din prescripția nr. 1200/7520 din 24 mai 2016 rezultă că, conform rezultatelor probelor de ape uzate prelevate din 11 mai 2016, nr. 436, au fost depistate consum chimic de oxigen (CCO) 470 mg/dm³, norma fiind de 300,00 mg/dm³; consum biochimic de oxigen (CBO 5) 280,00 mg/dm³, norma fiind de 150,00 mg/dm³; detergenți 38,4 mg/dm³, norma fiind de 0,45 mg/dm³; grăsimi 81,5 mg/dm³, norma fiind de 10,00 mg/dm³.

A afirmat că, în baza rezultatelor nominalizate a fost ulterior calculat tariful diferențiat, conform căruia SRL „Iurs” urmează să achite suplimentar suma de 1811 lei.

A notat că, atît rezultatele probei, cît și datele din acestea au fost indicate eronat, cu încălcarea Regulamentului-cadru privind recepționarea apelor uzate, eliberarea condițiilor tehnice și autorizațiilor de deversare a apelor uzate în sistemul

de canalizare a localităților, aprobat prin ordinul Departamentului Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului nr. 40 din 18 februarie 2005.

A relatat că, în imobilul din str. Bucuriei, 1/6, mun. Chișinău este amplasat un spațiu comercial cu trei nivele, în cadrul căruia la primul nivel este o cafenea, iar la celelalte nivele sunt birouri. Astfel, în imobilul, de unde se presupune că s-a prelevat proba la data de 11 mai 2016, nu se desfășoară activitate industrială de producere, care presupune utilizarea anumitor substanțe de diferit gen, ci doar producerea bucatelor (la primul nivel), iar în canalizare se scurg doar apele uzate parvenite de la veceu și de la lavoarele folosite pentru spălarea pe mâini, de aceea prezența impurităților și a substanțelor indicate în prescripție este inexplicabilă și nu putea avea loc din imobilul dat reieșind din genul său de activitate.

A invocat că, la cererea prealabilă privind anularea actelor contestate, pârâta, prin scrisoarea nr. 1200/8357 din 15 iunie 2016, a refuzat anularea acestora, invocând corectitudinea lor.

A solicitat anularea procesului-verbal nr. 1 din 11 mai 2016, întocmit de către SA „Apă-Canal Chișinău”.

La data de 13 octombrie 2016 SRL „Iurs” a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând anularea procesului-verbal nr. 1 din 11 mai 2016 și a facturii fiscale nr. CZ 0979423 din 31 mai 2016, întocmite de către SA „Apă-Canal Chișinău”.

Prin hotărârea din 14 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani acțiunea depusă de către SRL „Iurs” a fost admisă și au fost anulate procesul-verbal nr. 1 din 11 mai 2016 și factura fiscală nr. CZ 0979423 din 31 mai 2016, întocmite de către SA „Apă-Canal Chișinău”, ca ilegale.

Prin decizia din 17 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către SA „Apă-Canal Chișinău”, a fost casată integral hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către SRL „Iurs” a fost respinsă ca nefondată.

La data de 20 aprilie 2018 SRL „Iurs” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei și a aplicat greșit normele de drept material.

A menționat că, prin hotărârea primei instanțe a fost anulată factura nr. CZ 0979423, în baza căreia SRL „Iurs” urma să achite în beneficiul SA „Apă-Canal Chișinău” suma de 1811 lei, pe când prin decizia instanței de apel a fost anulată factura fiscală nr. CZ 0987348, în baza căreia recurenta urma să achite suma de 67 156.90 de lei.

A susținut că, instanța de apel nici nu a studiat dosarul, limitându-se la cele invocate în cererea de apel.

A afirmat că, în vara anului 2016, SRL „Iurs” a fost sancționat de către SA „Apă-Canal Chișinău” pentru tarifele diferențiate de trei ori, prin trei facturi diferite, dar în același temei (depășirea normelor CMA (concentrației maxim admisibile), adică reprezentanții SA „Apă-Canal Chișinău” prelevau probe de ape reziduale în

lipsa reprezentantului recurente, efectua careva expertize a probelor prelevate și sancționa agentul economic SRL „Iurs”.

A relevat că, instanța de apel, ignorând prevederile pct. 10.5, 10.9-10.11 din Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare, a considerat drept veridice argumentele SA „Apă-Canal Chișinău” precum că, reprezentantul SRL „Iurs” a fost informat prin telefon, neavând la materialele dosarului nici o probă confirmativă.

A invocat că, prima instanță corect a apreciat că, afirmațiile SA „Apă-Canal Chișinău” precum că, de fiecare dată SRL „Iurs”, în vederea prelevării probelor, ignoră să se prezinte, sunt doar afirmații declarative, fără suport probator. Or, sarcina probațiunii în contenciosul administrativ revine pârâtei SA „Apă-Canal Chișinău”.

A declarat că, judecătorul instanței de apel, Iurie Cotruță, examinând la data de 14 noiembrie 2017 cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către ea împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, a menținut hotărârea primei instanțe, prin care a fost admisă acțiunea sa, iar la data de 17 ianuarie 2018, examinând prezenta cauză, a admis apelul și a casat integral hotărârea primei instanțe, prin care a fost admisă acțiunea sa.

A invocat că, în ambele cauze s-au examinat două acțiuni practic identice, diferă doar suma contestată și data emiterii facturii. Chiar textul hotărârilor primei instanțe este asemănător, se schimbă doar cifrele sumelor contestate și datele emiterii facturilor și ale hotărârilor.

A mai invocat că, ambele hotărâri ale primei instanțe sunt emise de unul și același judecător.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 01 august 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

Prin referința depusă la data de 3 septembrie 2018 SA „Apă-Canal Chișinău”, reprezentată de avocatul Alexandru Lupușor, a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată când eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 11 decembrie 2006, între SA „Apă-Canal” și SRL „Iurs” a fost încheiat contractul nr. 8-554-33 privind livrarea apei și recepționarea apelor uzate în canalizarea municipală, obiectul căruia îl constituie livrarea apei potabile și apei industriale din sistemul de alimentare cu apă din mun. Chișinău prin bransament și recepționarea apelor uzate în sistemul comunal de canalizare prin racorduri.

Conform procesului-verbal de prelevare a probelor de ape uzate din căminul de control nr. 1 din 11 mai 2016, la ora 13.20, de la sediul SRL „Iurs” din str. Bucuriei,1/6, mun. Chișinău, în scopul determinării indicilor fizico-chimici din apele uzate și corespunderii calității lor normativelor concentrațiilor maxim admisibile (CMA), au fost preluate probe în volum de 3 l.

La data de 18 mai 2016 Laboratorul ape uzate agenți economici (LAUAE) a supus încercărilor probele de ape uzate colectate de la sediul SRL „Iurs” la data de 11 mai 2016, fiind întocmit raportul de încercări nr. 436.

Din prescripția nr. 1200/7520 din 24 mai 2016 rezultă că, conform rezultatelor probelor de ape uzate prelevate din 11 mai 2016, nr. 436, au fost depistate consum chimic de oxigen (CCO) 470,00 mg/dm³, norma fiind de 300,00 mg/dm³; consum biochimic de oxigen (CBO 5) 280,00 mg/dm³, norma fiind de 150,00 mg/dm³; detergenți 38,4 mg/dm³, norma fiind de 0,45 mg/dm³; grăsimi 81,5 mg/dm³, norma fiind de 10,00 mg/dm³.

Totodată, prin prescripția enunțată, SA „Apă-Canal Chișinău” a informat SRL „Iurs” despre faptul că, pentru depășirea normativelor CMA la indicii enunțați, i se va aplica plata conform deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 8/11 din 15 septembrie 2009, pentru consum biochimic de oxigen în luna mai 2016, se va aplica tariful diferențiat și a solicitat sistarea deversării apelor uzate ce depășesc CMA.

Conform facturii fiscale seria CZ 0979423 din 31 mai 2016, SA „Apă-Canal Chișinău” a stabilit tariful pentru serviciile prestate SRL „Iurs” în valoare de 1811 lei.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, care pe parcursul examinării cauzei a fost concretizată, SRL „Iurs” a solicitat anularea procesului-verbal nr. 1 din 11 mai 2016 și a facturii fiscale nr. CZ 0979423 din 31 mai 2016, întocmite de către SA „Apă-Canal Chișinău”.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauzei, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, anulând procesul-verbal nr. 1 din 11 mai 2016 și factura fiscală nr. CZ 0979423 din 31 mai 2016, întocmite de către SA „Apă-Canal Chișinău”, ca ilegale.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către SA „Apă-Canal Chișinău”, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând integral hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a respins acțiunea ca nefondată.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, instanța de apel, contrar prevederilor legale enunțate, a modificat, din oficiu, obiectul acțiunii.

În acest context, se reține că, instanța de apel, examinând litigiul în fond, s-a expus asupra legalității procesului-verbal nr. 5 din 23 iunie 2016 și facturii fiscale nr. CZ 0987348 din 30 iunie 2016, întocmite de către SA „Apă-Canal Chișinău”.

Or, din cererea de chemare în judecată, care pe parcursul examinării cauzei a fost concretizată, rezultă că, SRL „Jurs” a solicitat anularea procesului-verbal nr. 1 din 11 mai 2016 și a facturii fiscale nr. CZ 0979423 din 31 mai 2016, întocmite de către SA „Apă-Canal Chișinău”.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că, cele descrise cert indică la examinarea superficială a apelului, deoarece prezintă relevanță și folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, rezultând din specificul acestuia și care presupune în sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe, pertinente și concludente a situației de fapt, or, concluzia instanței de apel este rezultatul examinării superficiale, arbitrare a litigiului dedus judecății.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că, instanța de apel avea obligația, rezultând din prevederile art. 373 alin. (1) CPC, de a verifica, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

Sub aspectul celor relatate se constată că, soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, iar instanța de recurs este în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia hotărârii contestate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Or, instanța de apel, soluționând cauza, urma să ia în considerare pretențiile reclamantului, argumentele invocate în cererea de apel, motivele de fapt și de drept, probele prezentate, argumentele și obiecțiile participanților la proces, dar nicidecum să modifice, din oficiu, obiectul acțiunii. Modificarea obiectului acțiunii, din oficiu, de către instanța de apel a dus la soluționarea greșită a cauzei, recurenta fiind lăsată fără un răspuns la problema invocată în cererea sa.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil,

comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Iurs”.

Se casează integral decizia din 17 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu răspundere limitată „Iurs” împotriva Societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la contestarea actelor administrative, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nicolae Craiu

Luiza Gafton

Victor Burduh

Mariana Pitic